

Koguduse leht

Ilumäe Käsmu Sakussaare Vainupea Esku

November 2013

Elus Piibel ja Piibel elus

Tänavu tähistab Eesti Piibliselts oma 200-ndat juubelit. Selts, mis ellu kutsutud piibliraamatu tõlkimise korraldamiseks, selle trükkimiseks ja levitamiseks, on üks vanimaid Eestis. Kuid mis siis on see raamat, mis on läbi aegade mõjutanud inimeste elu ja maailma?

Seda raamatut peetakse pühaks Jumala sõna pärast, mida Piibel sisaldab. Siit ka Piibli teine nimetus – Pühakiri. Kõik, mis Jumalasse puutub on Tema enda pärast püha. Nii ka Tema ilmutatud sõna, mis kogutud nende kaante vahele. Kuid kui mõelda ajaloole, siis võttis nende kaante vahele jõudmine palju aega. Esimene eestikeelne kogupiibel ilmus alles aastal 1739. Ükskuid osi oli muidugi juba ammu varem maakeelde ümber pandud. Tabavalt kirjeldab Piibli olemust seesama esimese Piibli pealkiri (varugem kannatlikkust!): „Piibli Ramat/ se on keik se Jumala Sanna, mis Pühhad Jumala Mehhed, kes Pühha Waimo läbi juhhatud/ on Wanna Seadusse Ramatusse Ebrea kele ja Ue Seadusse Ramatusse Kreka kele essite on üleskirjotanud/nüd agga hopis/Jummala armo läbbi, meie Esti-Ma kele esimest korda üllespandud, ja mitme sündsä salmiga ärraseletud.“ Kõik on öeldud: Piibliraamat, Jumala Sõna, küll inimeste poolt kirjutatud, kuid siiski Püha Vaimu juhatusel. Vana Testament on algselt kirja pandud heebrea keeles ja Uus Testament kreeka keeles. Koos on ajalugu ja tänapäev. Jah, sest Piibel pole „ajalugu“, vaid ka ise "elus", mis tähendab, et tal on olnud igal ajal kõigile midagi öelda.

Võibolla avastatakse Piiblit aegamisi. Siit ka soovitus neile, kes alles alustavad selle varasalvega lähemat tutvust – ei ole eriti mõtet lugeda Piiblit kui juturaamatut. Et alustan algusest ja jätkan, kuni jõuan lõpuni. Nii tehes jäädakse tõenäoliselt Kolmanda Moosese raamatu väga ükskikasjaliku kultust puudutavate juhiste või Neljanda Moosese raamatu pikkade võõrapäraste nimedega sugupuude juures seisma – kõik tundub ajast ja arust ega ütle mulle midagi. Seepärast tasub alustada hoopis Uuest Testamendist ja lugeda iga päev natuke ning loetu üle mõtiskleda. Leidub ka Piibli kirjaseletusi, mida saab parema mõistmise nimel kasutada. Piibel pole kiirtoit, kuid kui me tahame hästi süüa, siis me ka ei lähe hamburgeriputkasse, vaid võtame aega ja istume kaetud laua taha. Selline kaetud laud hingele ja vaimule on ka Piibel.

Piibel on tohutult mõjutanud kirjandust, kunsti, muusikat, kogu kultuuri. Ikka ja jälle on loovvaimud ammutanud just Piiblist inspiratsiooni. Ja isegi kõnekeeles kasutame palju Piiblist pärit väljendeid: patuoinas ja juudaraha, soolasammas ja Egiptuse pimedus, taevamanna ja Kolgata tee. Peale selle veel hulk vanasõnalisi väljendeid, otseseid sõnalaenusid jne. Mõned kõige tuntumad olgu siin ka ära toodud. „Aamen“ tähendab kinnitust – „jah, tõesti“. „Halleluuja“ on üleskutse - „Kiitke Issandat!“ „Hosianna“ appikarje „Aita ometi!“ „Seebaot“ on „taevaste väehulkade Issand“ Ja jaanalind tähendab... jaanalindu. Kõik need sõnad on otse heebrea keelest kõikidesse keeltesse, ka eesti keelde üle võetud.

Mõnikord on ka nii, et inimene otsib oma eluküsimustele vastust Piiblist. Ja ei leia. Sest Piibel küsitleb ka meid. Midagi peab inimeses muutuma, et vastus käes oleks. See ongi see Jumala Sõna, mis meis oma tööd teeb ja kutsub meid enese poole. Jumal ilmutab ennast, oma tahet kirjutatud sõna kaudu – sealt me saame Tema kohta teada. Vana ja Uus Testament näivad esmapilgul väga erinevatena, ometi tegutseb neis üks ja sama Jumal ning kõigi Piibli autorite soov on inimeste ühendusse viimine selle Jumalaga. Jumal kõnetab inimest ja mitte ainult seal, kus esineb Ta otsese kõnega. Nagu näiteks Aadamale ja Eevale, Aabrahamile ja Moosesele, vaid ka mujal on Ta Sõna juures. Muide, Vanas Testamendis esineb Jumala otsest kõnet väga palju rohkem võrreldes Uuega. Seal leidub Tema otsest kõnet vaid Jeesuse enese kohta: „See on minu armas poeg! Teda kuulake!“ Nõnda on Jumal ka kirjaseletamise üle andnud Jeesusele; meil tuleb Kirja nagu ka kõike muudki näha Kristuse silmadega ja teda „kuulata“. Head kõigi aegade bestselleri number üks, Pühakirja, Jumala Sõna ja Piibli lugemist!

Meelis-Lauri Erikson
Ilumäe koguduse õpetaja

JÕULULUGU

„Valmistage kõrbes Issanda teed, tehke lagendikul maantee tasaseks meie Jumalale!
Kõik orud ülendatagu ja kõik mäed ning künkad alandatagu: mis mätlük, saagu tasaseks,
ja mis konarliik, siledaks maaks! Siis ilmub Issanda au ja kõik liha näeb seda üheskoos.“

/ Js 40: 3-5 /

Ajaratas on taas on aasta ühe ringi teinud, taas seismise uue kirikuaasta alguses. On ootuse aeg. On valmimise aeg. Teeme igaüks omal moel ettevalmistusi selleks, et jõulupühad võiksid saabuda. Teeme ettevalmistusi selleks, et võiksime kohtuda Jõululapsega, kes sündis meie hulka väeti lapsena ja vaestes oludes kaugel Petlemas, esmapilgul tavalise lapsukesena nagu neid iga päev sünnib. Kuid see lapsuke oli teistsugune, temas tuli maailma valgus – Jumala Poeg Jeesus Kristus, Päästja ja Lunastaja igale inimesele. Igal adventipühapäeval süütame küünla, esimesel adventiaja nädalal põleb targu üks küünal, nädal hiljem lisab valgust juurde teine küünal, siis nädalate lisandudes lisanduvad vastavalt veel kolmas ja neljas küünal, et jõuludeks võiks hiilata suur küünaldehyulk. See on märk

jumaliku valguse läheneemisest ja suurenemisest. Valguse lisandumine annab võimaluse märgata seda, mis seni märkamata jäänud, parandada seda, mis katki, ühendada seda, mis hajali – olgu selleks siis suhted Jumala, Tema näo järele loodud kaasinimestega või meie igapäevaste mõtete, teod ja tegemata jätmised. Nii nagu jõulude eel tehakse tihti oma kodudes suurpuhastust ja seatakse seda pühadeks valmis, nõnda vajab suurpuhastust ka meie elu, süda, mõte ja meel, kasvõi muude tegemiste arvelt.

Ühes adventiloos jutustatakse: Neli küünalt põlesid adventipärjal. Nende leegid värelesid vaikselt ning tundus nagu räägiksid nad omavahel juttu. Esimene küünaldest ohkas vaikselt ja ütles: Minu nimi on rahu. Minu leek põleb, ma valgustan ümbritsevat, ent inimesed ei oska rahu pidada. Küünla leek muutus

järjest väiksemaks ja kustus viimaks täiesti.

Teise küünla leek väreles hämaruses tasakesi ja oli kuulda kuidas ta ütles: „Minu nimi on usk. Ma tunnen ennast üleliigsena, tänapäeva inimesed ei taha enam midagi Jumalast teada. Mul ei ole enam mingit põhjust põleda.“ Tuuleiil liugles läbi toa ja viis teise küünla leegi endaga kaasa.

Vaikselt ja kurvalt andis endast märku kolmas küünal: „Minu nimi on armastus. Mul ei ole enam jõudu põleda. Inimesed on mind kõrvale tõrjunud. Nad näevad ainult iseennast, mitte aga teisi inimesi, neid keda nad armastama peaksid.“ Mõne silmapilguga kustus kolmaski küünal.

Ühtäkki jooksis tuppa väike laps, vaatas kohkunult kustunud küünlaid ja hüüdis: „Aga... aga te peate põlema, te ei tohi kustuda“ ning hakkas lohutamatult nutma. Seepeale ilmutas

ennast neljas küünal: „Ära kardata, nii kaua kui mina põlen, saab alati kõiki teisi küünlaid uuesti süüdata! Minu nimi on lootus.“ Ühe ainsa tikuga võttis laps põlevalt küünalt tule ja süütas sellega kõik teised uuesti.

Hea lugeja, soovin Sulle, et võiksid endale tänavusel adventiajal teha kingituse. Kingi endale aega, et otsida ja leida rahu, süvendada oma usku, jagada oma armastust ja külvata lootust, nõnda valmistad ennast ette Jumala Pojaga kohtumiseks, et Tema võiks olla valguseks Sinu päevades ja öödes.

Õnnistust teekonnale kohtumisele Jõululapsega!

Kerstin Kask
EELK vikaarõpetaja
EEKL Usuteaduse
Instituudi täiendõppe
osakonna juhataja

Eestpalved

Issand, näita meile oma heldust ja anna meile oma abi!

/Ps 85:8/

Hea Taevane Isa, täname Sind Sinu helduse ja armu eest, mis on meid hoidnud ja saatnud möödunud kirikuaastal. Issand Jumal, juhata lapsi ja täiskasvanuid tõetundmisele nii, et armastus, hoolivus, andeksandmine, leppimine ja rahu oleks kõigi südameis.

Hea Taevane Isa anna Sina ise tarkust, hoolivust ja tõetundmist kõigile neile, kes on valitud juhtima ja korraldama Vihula valla töid ja tegemisi.

Issand Jeesus Kristus, ilmuta oma vägevust ja tule, et me saaksime vabaks kurjuse meelevallast ja päästetud kõigist pattudest. Kuule meid, kes Sa koos Isaga Püha Vaimu ühtsuses elad ja valitses igavesest ajast igavesti.

Käsmu koguduse ettevõtmised

Muinsuskaitseameti 20. aastapäevale pühendatud auhinnagalal 30. oktoobril oli Käsmu kogudus üheks Muinsuskaitseameti tunnustustahvli saajaks. Tunnustus saadi Käsmu kiriku siseremondi korraldamise eest, mille teostas Tartu Restauraator OÜ Muinsuskaitseametis jagati auhindu kokku 15-s kategoorias, aasta restauraatoriks tunnitati Tartu Restauraator OÜ tööde eest Käsmu kirikus.

Pühapäeval 13. oktoobril toimus Käsmu kirikus piiskoplik jumalateenistus. Piiskop Einar Soone pühitses kiriku uue katuse, tornikiivri ja välisukse varikatuse. Pühitsuskõnes mainis piiskop Soone muu hulgas, et kiriku torn on kui Jumala poole osutav sõrm, mis julgustab inimesi oma pilke taeva poole tõstma. Piiskop tunnustas Käsmu kogudust sõnadega „väike ja tubli“.

Teenistusel osales kokku ca 60 inimest. Pühapäevane korjandus viidi läbi 2014 aasta välisremondi alustamiseks, milleks annetati üle 200 euro. Ka kiriku uue katuse tööd rahastati 100% heldete inimeste annetustest. Pärast teenistust pakuti kirikulistele kohvi ja kringlit kiriku kõrval asuvas Laane pansionis.

13. novembri jumalateenistus oli pühendatud Käsmu kiriku ehitamise 150-aastapäevale ja oreli valmimise 200 aastapäevale. Pärast teenistust andis kiriku 200 aastasel oreli orelkontserdi EELK Kirikumuusika osakonna juhataja ja Narva koguduse organist pr. Tuuliki Jürjo. Kontserdil laulis mezzosopran Izida Galimova Narvast. Kõlasid Bach, Buxtehude, Dvoršak ning Jürjo. Tänu Jumalale, kes meie seniseid ühiseid ettevõtmisi on õnnistanud ja on lubanud kõigil kenasti korda minna

Käsmu koguduse nõukogu kinnitatud tegevuskavas 2013 oli ühe punktina küla kalmistu laiendamise parima lahendusena lääne suunasja kogudusemaja ehitamise detailplaneeringu algatamine. Koguduse esindaja esitas oktoobris vallavalitsusele vastava taotluse ja palus valla detailplaneeringu koostamist ka finantseerida, kuna tegemist on külakogukonna kõikide elanike elukaare viimase osaga seotud küsimusega.

Kalmistu laiendamise vajaduse tingib matmiskaotade nappus juba praegu ning arukuse mõelda perspektiivituudega, sh sadakond ja enam aastat ettepoole. Samas on Käsmu külaelanike arv viimastel aastatel jõudsasti kasvanud ning kasvab ja areneb veelgi. Ajaloolise terviliku kalmistu säilimise huvides tuleks otsused teha juba nüüd, sest paarikümne aasta pärast on ehk praegu planeeritavale alale leitud muud rakendused ja uus kalmistu tuleks rajada väljaspoole küla.

Selleks, et säilitada ajaloolist pärandit, peavad juba paigaldatud ristid jääma oma kohale, seega väheneb ka pealematmist võimalus.

Meile lähimad kalmistud on Esku ja Ilumäe. Esku kalmistut on vähemalt neli korda laiendatud alates kasutuselevõtust 1845, kuna seal üldjuhul peale ei maeta. Ka seal on kivimüür vana ja uue osa vahel ning see ei ole enam probleem. Ka Ilumäe kalmistut on laiendatud.

Käsmu kavandatav kogudusemaja tuleks kogudusele kuuluva maale Käsmu kabelimäele kiriku praeguse parkla ja kivikabeli vahel.

Kogudusemaja on vajalik selleks, et läbi viia mitmesugust koguduslikku tegevust väljaspool kirikuhoonet.

Uue hoone puhul oleks koht leeri- ja piiblitundidele; laste – ja noorteüritustele; koguduse koosolekutele ning talvisel ajal jumalateenistuste läbiviimisele sooja ruumis.

Siin toimuksid koguduse õpetaja vastuvõttud ja hingehodlikud vestlused. Veel mahutaks hoone koguduse kantselei, arhiivi ning muud abiruumid, sealhulgas ka kööginurk ning tualettruumid töötajatele ja kiriku külalistajatele.

Veel on hoonesse planeeritud külalitetoad ja väike eluruum tulevasele koguduse vaimulikule, kui teda ei leita Käsmu elanike hulgast. Samuti leiaks tulevases koguduse majas koha kalmistu hooldusinventar.

Kavandatava kogudusemaja ehitamiseks plaanime ja püüame kasutada Euroopa Liidu abirahasid. Viru praostkonnas on meile selles osas eeskujuks väike Pühajõe kogudus Jõhvi külje all, mis omale sellisel viisil kogudusemaja ehitas.

Misjonikeskuse poolt korraldatud „Koguduse kooli“ koolitused toimusid 10. ja 24. novembril peale jumalateenistusi. Koolituse läbivaks teemaks oli koguduse juhatuse ja nõukogu ning koguduse aktiivsemate liikmete elavam kaasamine koguduse arengusse ja tegevusse. Koolitusi viis läbi Lääne-Nigula koguduse juhatuse esimees Tiina Võsu, kes on seda ametit pidanud 17 aastat. 2009 aastal tunnustati ta EELK aasta juhatuse esimeheks.

Missa regilauludega

24. novembri jumalateenistus Käsmus oli eriline selles mõttes, et korralde asemel lauldi vaimulikke regilaulu. Idee autoriks oli koguduse juhtuse esimees Tiina Laulik, kes sai selle mõtte koguduse juhatuse esimeeste viimaselt konverentsilt Nelijärvelt. Regilaulude eeslauljateks oli pr. Ingrid Nurmsalu ja Rakvere Kolmainu koguduse kammerkoor. Teenistuse järel pakutud kirikukohviga tähistati kirikuaasta vahetust. Kohvikõrvase oli kühvetanud värske aasta juhatuse esimees 2013, Karl Mäesepp, Rakvere Kolmainu kogudusest.

Urmus Karileet, Käsmu koguduse diakon

Mälestusjumalateenistus Esku kabelis

15. septembril toimus Esku kabelis mälestusjumalateenistus Esku kabeli omaaegsete laulumeeste Juhan ja Gustav Weinmanni mälestuseks. Nende meeste – isa ja poja – mälestuseks, kes teenisid Eskul alates kabeli pühitsemisest, kuni Gustav Weinmanni surmani, ühtejärge 102 aastat, avati kabeli seinäl mälestustahvel.

Mälestusjumalateenistusel ja sellele järgnenud konverentsil Sagadi mõisas, osales väga palju inimesi.

Teenis koos EELK vaimulikku – Haljala Püha Mauritiuse koguduse õpetaja Margit Nirgi, Käsmu koguduse diakon Urmus Karileet, Kuusalu Laurentsiuse koguduse õpetaja Jaanus Jalakas, Rakvere Kolmainu koguduse õpetaja Tauno Toompuu, Viru-Nigula koguduse diakon Ahti Bachblum ja Tartu Ülikooli Usuteaduskonna õppejõud Dr Peeter Roosimaa.

Dr Peeter Roosimaa jutluse aluseks oli kirjakoht Johannese evangeeliumist:

Tema ütles talle veel teist korda: „Siimon, Johannese poeg, kas sa armastad mind?“ Ta vastas talle: „Jah, Issand, sina tead, et sa oled mulle armas.“ Jeesus ütles talle: „Hoi mu lambaid kui karjane!“ (JH 21:6)

Dr Roosimaa tõi jutluses välja, et ka Juhan Weinmanni kõstri ametisse pühitsemisel kasutati tänast evangeeliumi teksti.

Kõneleja sõnas, et Esku laulumeeste mälestus kallis

ja eeskujus väärib. Selliseid eeskujusid vajab siinne elanikkond ja kogu meie rahvas. Ja nii on Jeesus küsimus tegelikult mõeldud kõigile tema järgijatele, ka meile.

Kõneleja pöördus koguduse poole: „Hea kuulaja, milline on Sinu suhe Jeesusega ja Jumalaga? Milline on suhe kaasinimestega? Kas mineviku eksimused ja võlad on andestatud? Kas

EMK Sakussaare kogudus tähistas 27. oktoobril 12. aastapäeva

Seekordsel tänujumalateenistusel osales ja teenis kaasa EELK Kadrina ja Ilumäe koguduse õpetaja Meelis-Lauri Erikson koos Ilumäe koguduse esindusega. EMK Rakvere kogu-

duse poolt tõi tervitussõna koguduse juhatuse esinaine Imbi Herm.

Õpetaja Erikson kõneles koguduste ja kristlaste ühtsusest, ühise palve olulisusest ning vahepaladena

esitas ka omaloodud heliloomingut.

Oli veel mitmeid lühitervitusi koguduse sõpradelt ning peale jumalateenistust vesteldi koos sõõgi-poolist maitstes.

Tänu Jumalale armastuse eest, mis liidab ja ühendab meid ning kõikide avatud südame eest!

Hans Lahi EMK Sakussaare pastor

JUMALATEENISTUSED

Ilumäe kirikus

1. detsembril kell 13.00

I advendi jumalateenistus armulauaga leerimajas

8. detsembril kell 13.00

II advendi jumalateenistus armulauaga leerimajas

15. detsembril kell 13.00

III advendi jumalateenistus armulauaga leerimajas

22. detsembril kell 13.00

IV advendi jumalateenistus leerimajas

24. DETSEMBRIL PÜHA JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS ILUMÄE KIRIKUS KELL 15.00 laulab Võhma Segakoor; teenib õpetaja Meelis-Lauri Erikson, muusik Külli Erikson.

25. detsembril kell 14.00

I jõulupüha jumalateenistus armulauaga Joaveski rahvamajas

29. detsembril kell 13.00

jumalateenistus leerimajas

12. jaanuaril kell 13.00

jumalateenistus leerimajas. teenib Kerstin Kask

19. jaanuaril kell 13.00

jumalateenistus leerimajas teenib Urmus Karileet

Jumalateenistused Ilumäe koguduses iga kuu esimesel ja kolmandal pühapäeval kell 13.00 leerimajas (külmal ajal)

Käsmu kirikus

12. detsembril kell 14.00

II advendi missa

20. detsembril kell 10.00

Vihaso Lasteaed- Algkooli jõuluteenistus

22. detsembril kell 14.00

IV advendi missa

24. detsembril kell 14.00

JÕULULAUPÄEVA LITURGILINE JUMALATEENISTUS

25. detsembril kell 14.00

I jõulupüha missa

1. jaanuaril kell 14.00

Uusaasta missa

Esku kabelis

1. detsembril kell 13.00

I advendi jumalateenistus koos adventitule süütamisega

15. detsembril kell 13.00

Jumalateenistus

24. detsembril kell 13.00

JÕULUJUMALATEENISTUS

Sakussaare koguduses

5. detsembril kell 14.00

jõulueelne jumalateenistus, teenib pastor Mart Metsala.

29. detsembril kell 14.00

aastalõpu tänujumalateenistus

Piiblitunnid „Kuidas kirjakoht mind kõnetab“ Vihaso raamatukogus kolmapäeval, 4. detsembril kell 18.00 kirjakohta selgitab Urmus Karileet
Piiblitunnid jaanuar-mai 2014 iga kuu teisel kolmapäeval

EELK Ilumäe kogudus

reg kood 80208231
Ilumäe küla, Vihula vald
45414 Lääne Virumaa
Hooldajaõpetaja Meelis-Lauri Erikson
tel. 5 345 8594
e-post: mlerikson@gmail.com
Juhatuses esimees Oie Alt,
tel. 5 809 1356;
e-post: ilumae@eelk.ee
Ilumäe kalmistuvaht Anne Sambla
tel. 5 341 8156
Arveldusarve: 10502001277003 SEB
Oreli remondifondi a/a
10031313678227 SEB PANK
Ilumäe koguduse kodulehekül:
<http://virupraostkond.eu/ilumae-kogudus/>

KOGUDUSTE KONTAKTID

EELK Käsmu kogudus

Reg. kood 80210148
Laane tee 4, Käsmu küla
Vihula vald
45601 Lääne- Virumaa
Hooldajaõpetaja Tauno Toompuu
Tel 5290651; 3243928,
e-post: tauno.toompuu@eelk.ee
Diakon Urmus Karileet tel 508 6110;
e-post: urmas.karileet@eelk.ee
Juhatuses esimees Tiina Laulik
tel.506 0508
Arveldusarve: 10502018079003 SEB
Käsmu kogudus internetis:
http://kasmu.eu/?page_id=160

Sakussaare Metodisti kogudus

Sakussaare küla
Vihula vald
45438 Lääne-Viru maakond
SWEDPANK a/a 221018330949
Pastor Hans Lahi
tel 322 6995;
Mob 5 663 3084
e-post: hans.lahi@mail.ee

SA Esku Kabel

(EELK Haljala kogudus)
Vello Väinsalu, vello@esku.ee,
vello@merisiil.ee ; mob 504 7916
õpetaja Margit Nirgi,
margit.nirgi@gmail.com,
mob 5 344 8822.